

IRAK (26)

(203) 27/6 '01

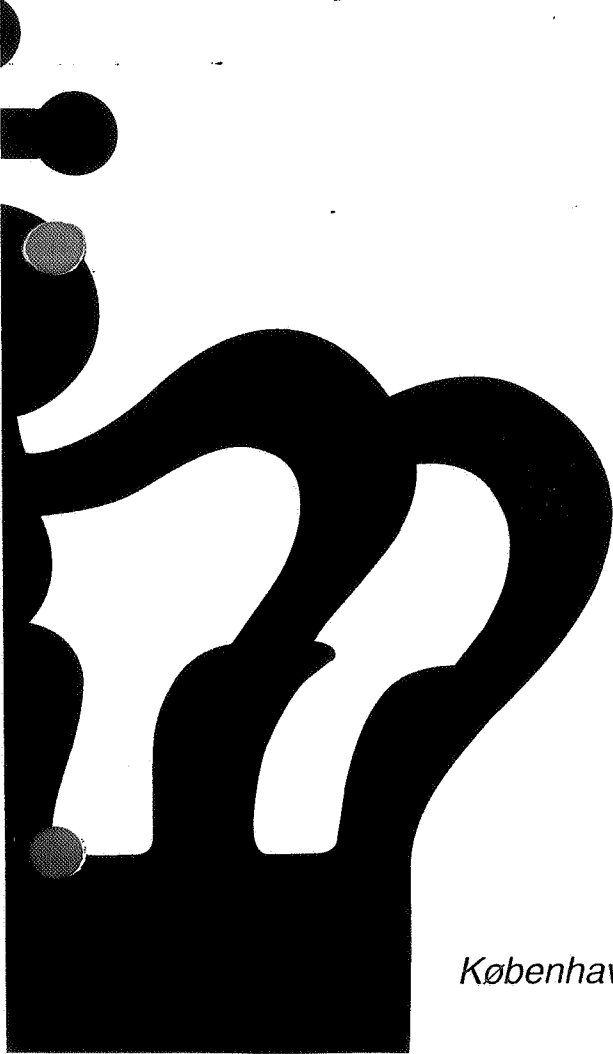
Udlændinge

Styrelsen

Rapport fra fact-finding mission til Irak

8. - 15. marts 2001

København, juni 2001

Oversigt over fact-finding rapporter
m.v. udgivet i 2000 og 2001:

- *Rapport fra fact-finding mission til Ukraine,*
marts 2000:1
- *Rapport fra fact-finding mission til Cairo, Ægypten og Geneve, Schweiz,*
april 2000:2
- *Rapport fra fact-finding mission til Punjab, Indien,*
maj 2000:3
- *Rapport fra flyvende attaché mission til Aserbajdsjan, Armenien og Rusland,*
august 2000:4
- *Rapport fra flyvende attaché mission til Georgien,*
december 2000:5
- *Report on minority groups in Somalia*
Joint British, Danish and Dutch fact-finding
mission to Nairobi (Kenya),
december 2000:6
- *Rapport fra flyvende attaché mission til Jordan*
januar 2001:1
- *Rapport fra fact-finding mission til Pakistan (om Afghanistan)*
april 2001:2
- *Rapport fra fact-finding mission til Belarus*
april 2001:3
- *Rapport fra fact-finding mission til Douala og Yaoundé, Cameroun og*
Paris, Frankrig
maj 2001:4
- *Rapport fra flyvende attaché mission til Kosovo*
maj 2001:5
- *Rapport fra fact-finding mission til Iran*
juni 2001:6
- *Rapport fra fact-finding mission til Irak*
juni 2001:7

Rapport fra fact-finding mission til Irak

8. - 15. marts 2001

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING OG KOMMISSORIUM	3
2. DEN HUMANITÆRE SITUATION I IRAK	5
2.1 INTRODUKTION	5
2.2 OLIE FOR MAD PROGRAMMET	5
2.3 ARBEJDSLØSHED	7
2.4 SUNDHED	7
2.5 UDDANNELSE	7
3. BEVÆGELSESFRIHED INTERNT I IRAK	9
3.1 BEVÆGELSESFRIHED MELLEM DET MYNDIGHEDSKONTROLLEREDE IRAK OG DET KURDISK- KONTROLLEREDE NORDIRAK	9
3.2 BEVÆGELSESFRIHED MELLEM DE KURDISKE OMRÅDER	10
3.3 BEVÆGELSESFRIHED I DET MYNDIGHEDSKONTROLLEREDE IRAK	10
3.4 MULIGHED FOR SKIFTE BOPÆL	11
4. UDSTEDELSE AF PAS OG UDREJSEVISUM	12
5. UD- OG INDREJSE AF IRAK	15
6. FAMILIERETDOKUMENTER TIL BRUG FOR FAMILIESAMMENFØRINGSSAGER	20

1. Indledning og kommissorium

Et stort antal irakiske statsborgere har gennem de seneste år søgt asyl i Danmark. I de sidste 3 år har irakiske statsborgere udgjort den største gruppe af registrerede asylansøgere med henholdsvis 1.919 personer i 1998, 1.822 i 1999 og 2.458 i 2000.

For at kunne behandle de mange ansøgninger hurtigt og korrekt har det længe være Udlændingestyrelsens ønske at få et dybere og mere nuanceret indtryk af situationen i Irak. Blandt andet på grund af sanktionerne mod landet, herunder at Danmark ikke siden 1991 har haft en ambassade i Bagdad, har det imidlertid ikke indtil videre været muligt i fuldt omfang gennem de sædvanlige kilder at indhente oplysninger om forholdene i Irak med henblik på behandlingen af asylansøgningerne og ansøgninger om familiesammenføring.

Gennem assistance fra Udenrigsministeriet har 2 medarbejdere fra Udlændingestyrelsen i perioden 8.-15. marts 2001 fået mulighed for at besøge Irak og søge følgende kommissorium besvaret:

"Der ønskes oplysninger om de irakiske ud- og indrejseprocedurer, herunder hvilke dokumenter en irakisk statsborger skal være i besiddelse af ved henholdsvis ud- og tilbagerejse af Irak. Der ønskes i den forbindelse især oplysninger om, hvilket reaktionsmønster de irakiske myndigheder udviser overfor en irakisk statsborger, der vender tilbage til Irak efter et ophold i Vesteuropa.

Der ønskes tillige oplysninger om familieretlige forhold i Irak, herunder hvilke myndigheder, der har kompetence til at foretage vielser i Irak og hvilke dokumenttyper, der er fornøden dokumentation for et ægteskabs indgåelse. Der ønskes endvidere oplysninger om procedurerne ved udstedelsen af ID-kort og om ID-kortenes karakteristika.

Endeligt ønskes øvrige spørgsmål, der har relevans for meddelelsen af opholdstilladelse til irakiske statsborgere, belyst i det omfang det skulle vise sig muligt.

Oplysningerne bedes så vidt muligt indhentet fra såvel de irakiske myndigheder, som fra internationale organisationer, vestlige diplomatiske repræsentationer, NGO'er og lignende."

Delegationen har i Bagdad talt med alle de diplomatiske repræsentationer og internationale humanitære organisationer, man havde mulighed for at møde. Der er tale om vestlige diplomatiske repræsentationer, FN-organisationer og andre velkendte internationale organisationer, der i Irak er involveret i humanitært arbejde. Der er således tale om kilder, der har et førstehåndskendskab til kommissoriets problemstillinger. Delegationen har tillige haft møder med de irakiske myndigheder. Oplysninger herfra er alene blevet anset for relevante i det omfang, de har kunnet bekræftes af de øvrige kilder eller omhandler rent tekniske spørgsmål. Der eksisterer ingen uafhængige, nationale irakiske NGO'er, der arbejder med menneskerettighedskrænkelser i Irak.

Adspurgte kilder i Irak – såvel de diplomatiske repræsentationer, som de internationale humanitære organisationer – har ønsket at blive refereret i rapporten som henholdsvis en "vestlig diplomatisk repræsentation" og en "international humanitær organisation". Ønsket om anonymitet skyldes blandt andet hensynet til at kunne arbejde i Irak, herunder også at kunne samarbejde med de irakiske myndigheder. I rapporten er hver kilde blevet nummereret, så det er muligt at få et indtryk af antallet af kilder, der har udtalt sig om de forskellige spørgsmål. En organisation i Amman, Jordan har ønsket at blive betegnet som "en FN-organisation i Amman, der arbejder med flygtninge" (An UN-agency in Amman dealing with refugees).

Udlændingestyrelsen har efterfølgende forelagt en sammenfatning af nærværende rapport for en FN-organisation i Genève. Organisationen har meddelt, at oplysningerne i rapporten stemmer overens med organisationens oplysninger om forholdene i Irak, herunder forholdene for irakere, der vender tilbage til Irak efter et udlandsophold.

Udlændingestyrelsen har endvidere forelagt for en FN-organisation i Amman, der arbejder med flygtninge, de dele af rapporten, hvor organisationen er kilde til oplysningerne. Organisationen har meddelt, at rapporten korrekt refererer organisationens oplysninger.

Det skal understreges, at nærværende rapport ikke indeholder en fremstilling af de krænkelse af menneskerettighederne, som finder sted i Irak. Rapportens indhold afspejler hovedsagelig en række andre forhold, som også er af betydning for behandlingen af ansøgninger om asyl fra irakiske statsborgere i Danmark.

Den irakiske befolkning tæller omkring 22 millioner. Den største gruppe er araberne efterfulgt af kurderne. Herudover består befolkningen af turkmenere, assyrere, yezidier og armenere. Langt hovedparten af den irakiske befolkning er muslimer. Den største gruppe er shiamuslimerne, der fortrinsvis bor i det centrale og sydlige Irak. Sunnimuslimerne bor fortrinsvis i det centrale og nordlige Irak. Befolkningen består herudover af kristne, et lille antal mandæere og nogle få jøder.

Iraks styrende elite har traditionelt været rekrutteret fra den sunnimuslimske minoritet, og der har gennem Iraks historie ofte været konflikter mellem denne gruppe og shiamuslimerne i det sydlige Irak, samt kurderne i det nordlige Irak. Menneskerettighedssituationen i Irak beskrives i en lang række rapporter - herunder det amerikanske udenrigsministeriums "2000 Country Report on Human Rights Practices - Iraq, February 2001", "UNHCRs Background Paper On Refugees and Asylum Iraq, June 2000" og "Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Iraq, January 2001" - som særdeles kritisabel. Det fremgår heraf, at det irakiske regime kontrollerer et omfattende sikkerhedsapparat, der slår hårdt ned på enhver opposition gennem henrettelser, fængslinger, tortur og forsvindinger, og en lang række fundamentale menneskerettigheder overtrædes.

2. Den humanitære situation i Irak

2.1 Introduktion

En international humanitær organisation (3) oplyste, at Irak før 1990 var blandt de førende lande i Mellemøsten for så vidt angik sociale ydelser, uddannelse, sundhed og lignende. Den irakiske stat sørgede tidligere for det meste, mens der nu er en generel opløsning af hele sociale system.

En vestlig diplomatisk repræsentation (3) beskrev den irakiske økonomi som en af verdens sidste socialistiske økonomier primært baseret på olieproduktionen. Kilden tilføjede, at Rusland, Frankrig og Kina er Iraks vigtigste handelspartnere.

2.2 Olie for mad programmet

En international humanitær organisation (4) henledte opmærksomheden på, at Irak allerede i 1991 blev tilbudt et "Olie for mad program". Først i december 1996 (Sikkerhedsrådsresolution 986) blev "Olie for mad programmet" iværksat. Programmet har således nu løbet i 4 år. I begyndelsen var det tilladt Irak at sælge olie for USD 2 milliarder hvert halvår. I år 2000 blev salget frit, og Irak solgte olie for USD 18 – 19 milliarder. To tredjedele af indtægterne fra programmet er øremærkede til humanitære formål som mad, boliger, medicin og infrastruktur.

Fra 1990 til 1996 havde Irak næsten ingen import eller eksport. Forholdene er blevet forbedret siden 1997. De kan blive endnu bedre, men det var vurderingen, at det vil tage tid at nå tidligere tiders høje niveau. Kilden beskrev situationen som "not good, but improved". Kilden påpegede, at situationen varierer geografisk. Situationen er bedre i byerne end på landet og bedre i Bagdad i det centrale Irak end i Basra i den sydlige del af landet. Allerbedst er situationen i de kurdisk-kontrollerede provinser i nord på grund af international bistand, toldindtægterne fra samhandelen med Tyrkiet samt "Olie for mad programmet", der øremærker 13 procent af indtægterne til brug for Nordirak. Situationen i det sydlige Irak er værst på grund af problemer med vandforsyning og sanitære forhold. Ifølge en international humanitær organisation (3) havde Irak før 1990 et sofistikeret spildevandssystem. Der blev tidligere brugt USD 100 millioner om året på at vedligeholde det. Nu bruges der USD 8 millioner om året på vedligeholdelse.

Kilden oplyste endvidere, at ingen behøver at sulte i Irak, og at rationeringssystemet, distributionen af fødevarer med videre fungerer effektivt, men påpegede, at der eksisterer en stemning af håbløshed. Kilden understregede, at det er nødvendigt med mere end blot mad for at overleve. Således sælger nogle irakere tømælkspulveret i de månedlige rationer for at få penge til tøj og lignende. En vestlig diplomatisk repræsentation (2) forklarede, at blandt andet manglen på rent vand i det sydlige Irak, får mødre til at sælge tømælkspulveret. Samme kilde oplyste, at rationerne koster 250 dinarer pr. person om måneden. Det svarer til ca. en krone. For samme beløb kan man købe en pakke cigaretter, eller en sodavand eller 0,5 kilo sukker. Kilden forklarede videre, at det sker, at større familier (med eksempelvis 10 personer pr. husstand) sælger dele af deres rationer. En vestlig diplomatisk repræsentation (1) oplyste, at 70 procent af den irakiske befolkning modtager mad via "Olie for mad programmet".

En international humanitær organisation (6) påpegede ligeledes, at "Olie for mad programmet" har sikret en positiv udvikling, og denne har fra 1996 til 2000 været markant positiv. Situationen kan dog stadig være vanskelig, og nogle familier sætter deres bedste ting til salg for at skaffe penge. Kilden forklarede, at irakerne sammenligner situationen i Irak med tilstanden før 1990. Det fører til en tilstand af frustration og stress, og der er ikke så meget tale om en social, men en mental katastrofe. Kilden oplyste, at 60 procent af befolkningen lever i de fem største byer i Irak, og at det relative fattigdomsproblem er størst i det sydlige Irak.

"Olie for mad programmet" har ifølge en anden international humanitær organisation (3) ikke forbedret situationen, men udelukkende forhindret, at situationen er blevet værre.

Ifølge en vestlig diplomatisk repræsentation (2) fordeles de fødevarer, der importeres via "Olie for mad programmet", med lastbiler til 15 varelagre. Regeringen har en liste over detailvirksomheder, der fordeler fødevarerne til irakerne. Der eksisterede tidligere et rationeringssystem i Irak, og det nuværende rationeringssystem bygger på den gamle ordning. Kilden oplyste, at samarbejdet mellem FN og den irakiske regering er godt, og der foregår ingen større fødevareindsmugling. Kilden forklarede videre, at rationerne sikrer fundamentet for overlevelse, men ikke indeholder kød, fisk eller tilstrækkeligt med vitaminer.

En medarbejder på en vestlig diplomatisk repræsentation (5) bekræftede, at de månedlige rationer pr. person koster 250 dinarer. Samme kilde oplyste, at indholdet kan variere, men typisk indeholder 2 stykker sæbe, 2,5 kilo ris, 2 kg sukker (sukkeret bruges til syltning, fremstilling af marmelade), 9 kg mel, 150 gram tørret te, madolie og nogle tilfælde 250 gram tørrede bønner. Normalt indeholder den månedlige ration 500 gram tørmælk, men for tiden (medio marts 2001) indeholder rationerne kun 50 gram tørmælkspulver. Kilden oplyste, at det skyldtes, at regimet havde besluttet, at under den palæstinensiske opstand skal tørmælkspulveret deles med palæstinenserne.

Samme kilde oplyste, at nogle irakere sulter. Det drejer sig om ældre irakere, der er pensionerede og ikke har et socialt netværk, men udelukkende må leve af deres pension.

En vestlig diplomatisk repræsentation (3) oplyste, at toplønninger for de irakiske embedsmænd er på omkring 35.500 dinarer (USD 20) om måneden. Det er derfor almindeligt, at offentligt ansatte har jobs ved siden af, eller når de er i en position, hvor det er muligt, supplerer deres indtægt med modtagelse af bestikkelse. En international humanitær organisation (6) beskrev det irakiske system som bundkorrupt.

En international humanitær organisation (5) betegnede den herskende atmosfære i Irak som en atmosfære uden tro på fremtiden. Kilden forklarede, at før 1990 havde udenlandsk arbejdskraft i Irak talt en million personer. Den udenlandske arbejdskraft bestod af alt fra videnskabsmænd til skopudsere. Kilden forklarede, at irakerne for oliepengene havde købt sig til det meste. Irakerne havde ønsket at uddanne sig til prestigefyldte jobs, og kilden gjorde opmærksom på, at eksempelvis indenfor sundhedsvæsenet er der prestige i at blive kirurg, mens jobbet som sygeplejerske ikke bliver anset for attraktivt. Som følge heraf havde Irak beskæftiget sygeplejersker fra Egypten og Libanon. Det havde været med til at forstærke Iraks problemer, at en stor del af den udenlandske arbejdskraft forlod Irak efter 1990. Problemerne var yderligere blevet forstærket af, at der heller ikke findes nyuddannede til at besætte de ledige stillinger.

En international humanitær organisation (5) påpegede nødvendigheden af et større "cash-component" i "Olie for mad programmet", så indtægterne fra olien i større grad kunne anvendes til tjenesteydelser, som eksempelvis transport, der ligger udover rent humanitære formål.

Embargoen har ifølge en vestlig diplomatisk repræsentation (2) ødelagt forholdene for middelklassen og skabt en klasse af nyrige, der tjener penge på embargoen.

En international humanitær organisation (4) oplyste, at af de USD 12 milliarder på kontoen for oliesalget, er alene de 9 milliarder blevet brugt. Kilden konkluderede, at den irakiske regering ønskede at lægge pengene til side til "a rainy day".

2.3 Arbejdsløshed

Ifølge en international humanitær organisation (6) er arbejdsløsheden i Irak omkring 60 procent. En vestlig diplomatisk repræsentation (4) anslog arbejdsløsheden i Irak til omkring 70 procent og vurderede, at det er en af grundene til den udbredte opfattelse blandt irakerne af, at der ikke er nogen fremtid for dem i Irak.

2.4 Sundhed

Ifølge en international humanitær organisation (6) er sundhedssystemet brudt sammen. Kilden forklarede, at sundhedssystemet er tostrengt med dels et "top-level", dels et "community-level". Hele systemet på community level, der bestod af små hospitaler, er væk. Kilden understregede, at der er social usikkerhed, men ingen dør af social nød.

En vestlig diplomatisk repræsentation (3) oplyste, at på statshospitaler skal man betale for at komme til at tale med nogen, bestikke personalet for at komme på operationslisten, betale yderligere for at komme på toppen af operationslisten. Endelig skal der i forbindelse med operationen betales bestikkelse til læger, sygeplejersker mv.

En international humanitær organisation (3) oplyste, at over de sidste 10 år er dødeligheden for børn under fem år mere end fordoblet. Samme kilde oplyste, at et ud af fem børn lider af fejlernæring. Børnedødeligheden i Irak for børn under 5 år er nu sammenlignelig med den i Pakistan og Haiti. Ifølge organisationen er der mange tilfælde af luftvejssygdomme.

En international humanitær organisation (3) oplyste, at der ankommer medicin til Irak, men påpegede ligeledes behovet for et større "cash component" i "Olie for mad programmet" til brug for betaling af transport, opbevaring, osv.

2.5 Uddannelse

Før 1990 var Irak blandt de førende lande i Mellemøsten for så vidt angår uddannelse, og en international humanitær organisation (4) betegnede irakerne som dygtige og veluddannede, men tilføjede, at der i dag er mangel på adgang til uddannelse.

Ifølge en international humanitær organisation (3) er 50 procent af grundskolerne i en stand, der gør dem uegnede til undervisningsformål. "Olie for mad programmet" har ifølge denne organisation ikke medført en forbedring af situationen inden for uddannelsessektoren. Undervisningen foretages

i to- eller treholds skift, fordi der ikke er tilstrækkeligt med undervisningslokaler. Organisationen oplyste, at grundskolen er obligatorisk, men børn ned til 12 år må have erhvervsarbejde, for at familierne kan overleve.

En international humanitær organisation oplyste, at ifølge de seneste tal, der er fra 1987, var analfabetismen henholdsvis 20,2 procent for mænd og 34,5 procent for kvinder. Umiddelbart efter 1987 blev der iværksat en stor indsats for at lære irakiske analfabeter at læse og skrive. Det måtte derfor forventes, at procenten af analfabeter i årene derefter er faldet. Med faldet i investeringer i uddannelsessektoren efter 1990 måtte det ligeledes forventes, at procenten senere er steget igen. Ifølge førnævnte internationale humanitære organisation er skævheden mellem kønnene, for så vidt angår uddannelse, forøget.

En international humanitær organisation (6) forklarede, at det irakiske uddannelsessystem, som lægger sig op ad den engelske skole, stadig er relativt godt, men med en arbejdsløshed på 60 procent er der ingen motivation til at uddanne sig. Unge under 14 år udgør 40 procent af befolkningen.

En vestlig diplomatisk repræsentation (2) oplyste, at det ikke er nødvendigt at være medlem af Baath-partiet for at blive optaget på universitetet. En FN-organisation i Amman, der arbejder med flygtninge, forklarede, at ønsker en iraker at studere medicin, atomfysik og naturvidenskab eller læse til ingeniør på universitetet, er medlemskab af Baath-partiet nødvendigt. Samme kilde tilføjede, at kunstnere, der ønskede at udstille, ligeledes skal have gode forbindelser til Baath-partiet.

3. Bevægelsesfrihed internt i Irak

3.1 Bevægelsesfrihed mellem det myndighedskontrollerede Irak og det kurdisk-kontrollerede Nordirak

Irak har siden 1991 været delt i mellem det myndighedskontrollerede Central- og Sydirak og det kurdisk-kontrollerede Nordirak. De kurdisk kontrollerede områder udgøres stort set af de tre nordlige provinser Suleymaniyah, Arbil og Dohuk, samt kurdiske områder af provinsen Nineveh. I 1994 udbrød der kampe mellem de to kurdiske organisationer PUK og KDP. Siden har der ikke været nogen fælles kurdisk ledelse, og området har de facto været delt i to administrative regioner. KDP kontrollerer i dag det nordvestlige område, der grænser op til Tyrkiet og Iran, samt en enkelt grænseovergang til Syrien i hjørnet mellem Syrien, Tyrkiet og Nordirak. KDP kontrollerer de to større byer Arbil og Dohuk. PUK kontrollerer den sydøstlige del af det kurdisk-kontrollerede område. Området grænser op til Iran. Områdets hovedby er Suleymaniyah.

En international humanitær organisation (4) forklarede, at grænsen ikke er synlig i form af pigtråd eller minerede områder. Det er muligt at krydse grænsen til fods, og det bliver stadig nemmere at rejse mellem de kurdisk-kontrollerede områder og det myndighedskontrollerede Irak. Kilden oplyste i øvrigt, at interaktionen mellem de kurdisk kontrollerede områder og det øvrige Irak er lille.

Adskillige vestlige diplomatiske repræsentationer og internationale humanitære organisationer oplyste samstemmende, at det er muligt for irakiske statsborgere at bevæge sig mellem det myndighedskontrollerede Irak og det kurdisk kontrollerede område i Nordirak. En enkelt kilde oplyste heroverfor, at arabiske irakere ikke har mulighed for at rejse mellem de to områder.

En vestlig diplomatisk repræsentation (5) oplyste, at ved rejse mellem det myndighedskontrollerede Irak og de kurdisk-kontrollerede områder, betales der ved den interne grænse et mindre beløb til såvel irakiske som kurdiske myndigheder på grænsen. Samme kilde oplyste, at turen fra Bagdad til de kurdisk-kontrollerede områder kan foretages i taxi, privatbil eller bus til eksempelvis Mosul i det myndighedskontrollerede nordlige Irak og derefter videre til eksempelvis Arbil i det kurdisk-kontrollerede Nordirak.

En medarbejder fra en international humanitær organisation (2) forklarede, at irakere fra det myndighedskontrollerede Irak uden problemer kan besøge slægtninge i det kurdisk-kontrollerede Nordirak. Ved grænsen skal der præsenteres ID og eventuelt betales et lille beløb. En anden international humanitær organisation (4) oplyste, at det er muligt for nogle irakiske statsborgere at rejse fra Nordirak til Central- og Sydirak, mens andre irakiske statsborgere ikke har samme mulighed. En anden vestlig diplomatisk repræsentation (3) oplyste, at en irakisk statsborger kan rejse til det kurdisk-kontrollerede Nordirak, medmindre vedkommende står på en liste over eftersøgte. Kilden oplyste, at der betales et mindre beløb på grænsen.

Mod betaling af 1000 til 2000 irakiske dinarer (USD ½-1) til grænsekontrollen er det ifølge en vestlig diplomatisk repræsentation (1) muligt i taxi at krydse den interne grænse mellem de 2

områder. Kilden forklarede, at det kan ske, at der lukkes for passage og tilføjede, at det er nemmere at komme fra Nordirak til Bagdad end omvendt.

En medarbejder på en vestlig diplomatisk repræsentation (4) oplyste, at alene kurdiske irakere frit kan rejse frem og tilbage mellem det kurdisk-kontrollerede nordlige Irak og det myndighedskontrollerede Irak. Arabiske irakere havde ifølge kilden ikke samme mulighed. En medarbejder fra en international humanitær organisation, (6) forklarede derimod, at der er fri adgang for irakiske statsborgere uanset etnisk tilhørsforhold til at bevæge sig mellem det myndighedskontrollerede Irak og det kurdisk-kontrollerede Nordirak. Kilden understregede, at også arabiske irakere har mulighed for at rejse mellem de 2 områder. Medarbejderen rejser mellem områderne i forbindelse med sit arbejde for en international humanitær organisation.

En international humanitær organisation (2) oplyste, at det kan være vanskeligt for ikke-irakiske medarbejdere i internationale organisationer at rejse til Nordirak. Flere vestlige diplomatiske repræsentationer oplyste, at det for tiden er umuligt for diplomater at få tilladelse til at rejse til det kurdiske-kontrollerede område.

3.2 Bevægelsesfrihed mellem de kurdiske områder

Det er ifølge en international humanitær organisation (5) muligt at rejse mellem den PUK-kontrollerede del af Nordirak og den KDP-kontrollerede del. Samme kilde forklarede, at bevægelsesfriheden mellem de kurdiske kontrollerede områder er størst for kvinder og mere begrænset for mænd i den kampduelige alder.

En vestlig diplomatisk repræsentation (3) oplyste, at der er trafik mellem PUK- og KDP-kontrollerede områder. Samme kilde tilføjede, at personer fra det PUK-kontrollerede område kan tage ophold i det KDP-kontrollerede område og omvendt. En international humanitær organisation (4) forklarede, at det kan være forbundet med problemer for irakere fra KDP-kontrolleret område at indrejse og tage ophold i PUK-kontrolleret område og omvendt. Samme kilde oplyste, at det er muligt at krydse den interne kurdiske grænse uden at opdage, at det er sket. En medarbejder fra en international humanitær organisation (6) oplyste, at de to rivaliserende kurdiske organisationer benytter hver sit flag, og at det udelukkende bemærkes, at den interne kurdiske grænse er krydset, når man ser, at flagene har skiftet farve. Samme medarbejder forklarede, at det i teorien er muligt for personer fra det PUK-kontrollerede område at tage ophold i det KDP-kontrollerede område og omvendt. Personer fra området vil dog være tilbageholdende hermed, da der er en vis usikkerhed omkring, hvad der kan ske.

3.3 Bevægelsesfrihed i det myndighedskontrollerede Irak

En international humanitær organisation (4) oplyste, at hvor der i 1996 var checkpoints for hver 100 kilometer, er det nu muligt at køre de ca. 400 km. fra Bagdad til Mosul og kun opleve checkpoints udenfor Bagdad og Mosul.

Delegationen observerede i forbindelse med ind- og udrejse af Bagdad, samt i forbindelse med besøg i Samarra, Kerbala, Najaf og Babylon, at der var checkpoints ved indfaldsvejene til Bagdad. Et checkpoint er typisk et skur i vejsiden, samt 3 – 5 uniformerede soldater, hvoraf alene nogle

bærer håndvåben. Trafikken passerede uhindret gennem disse checkpoints. Delegationen oplevede ikke checkpoints udenfor de øvrige byer, der ligger 100 til 200 kilometer fra Bagdad.

3.4 Mulighed for skifte bopæl

En medarbejder fra en international humanitær organisation (2) forklarede, at irakiske statsborgere kan ændre bopæl i Irak. Der kan i den forbindelse være formaliteter vedrørende registrering i forhold til rationeringskontor mv. En medarbejder på en vestlig diplomatisk repræsentation (4) oplyste, at irakiske statsborgere frit kan flytte og tage ophold internt i Irak. Der er dog et område i Bagdad, hvor irakiske statsborgere alene kan tage ophold i det tilfælde, hvor pågældende har haft bopæl i området før 1957.

4. Udstedelse af pas og udrejsevisum

Når en irakisk statsborger ønsker at få udstedt nationalitetspas, skal pågældende personligt henvende sig på et af pasdirektoratets kontorer og udfylde en ansøgning. Ingen af de adspurgte kilder var bekendt med, at der i forbindelse med pasansøgningen skulle anføres oplysninger om den påtænkte rejses destination eller udstrækning. Alle de adspurgte kilder oplyste, at pasdirektoratet hører under Indenrigsministeriet og fuldstændig er under sikkerhedstjenesternes kontrol. Kilderne var enige om, at ingen irakisk statsborger, der har et udestående med myndighederne, vil kunne få udstedt nationalitetspas, førend det udestående problem var løst. Kriminalregistre og andre relevante registre vil blive nøje gennemgået i forbindelse med pasudstedelsen. En international humanitær organisation (1) oplyste supplerende, at irakiske mænd skal have aftjent værnepligten, inden pas kan udstedes. En international humanitær organisation (4) oplyste, at der i de seneste år er blevet oprettet flere pasudstedelses-kontorer i Irak, hvorfor adgangen til at få udstedt pas er blevet lettere. Samme organisation tilføjede, at det var meget almindeligt, at indbyggere i de kurdiske provinser rejste til det myndighedskontrollerede Irak og fik udstedt nationalitetspas.

En humanitær organisation (5) oplyste supplerende, at nogle irakere, herunder enkelte lokale medarbejdere i organisationen, havde fået afslag på udstedelse af pas, mens andre har fået pas udstedt i løbet af relativt kort tid. Der var ikke givet nogen begrundelse for afslagene fra irakisk side.

En vestlig diplomatisk repræsentation (2) oplyste, at mandlige irakere er blevet opfordret til at melde sig frivilligt til en ekspeditionsstyrke, der angiveligt skal bruges i stridighederne mellem palæstinenserne og Israel. Kilden forventede en stigning i visumansøgningerne, hvis de frivillige faktisk bliver indkaldt til træningsøvelser og lignende.

En vestlig diplomatisk repræsentation (1) oplyste, at visse grupper af irakere har forbud mod at få udstedt pas og udrejsetilladelse. Det drejede sig blandt andet om universitetsprofessorer, akademisk ansatte i ministerierne, visse grupper af ingeniører og læger, officerer og politi. Listen over persongrupper, der har udrejseforbud er offentlig, og fremgår ifølge kilden af det irakiske statstidende (Official Gazette of the Republic of Iraq).

Ofte indgives ansøgning om udrejsetilladelse samtidig med ansøgning om nationalitetspas. Det er imidlertid også muligt at indgive ansøgning om udrejsetilladelse efter pasudstedelsen, hvilket vil være tilfældet, når den pågældende foretager flere udrejser af Irak. Ansøgning om udrejsetilladelse indgives ligeledes til et af pasdirektoratets kontorer. Samtlige adspurgte kilder oplyste, at prisen for at få udstedt et udrejsevisum er 400.000 dinarer, hvilket svarer til ca. USD 230. For så vidt ansøgningen om udrejsetilladelse ikke indgives samtidig med pasansøgningen, vil der ligeledes ifølge samtlige kilder ske en nøje gennemgang af de forskellige registre for at sikre, at ansøgeren ikke har noget udestående med myndighederne. En diplomatisk repræsentation (2) oplyste supplerende, at de irakiske sikkerhedstjenester har meddelere placeret i beboelseskvarterer, hvorfor forberedelse til udrejse, f.eks. salg af fast ejendom, møbler, husgeråd etc., straks vil blive

rapporteret til myndighederne. Alle de adspurgte kilder var enige om, at ingen irakisk statsborger, der har noget alvorligt udestående med myndighederne, legalt vil kunne få udstedt udrejsetilladelse.

Ifølge 2 vestlige diplomatiske repræsentationer (4+5) og 2 internationale humanitære organisationer (2+5) fremgår det ikke af ansøgningen om udrejsetilladelse, hvortil rejsen påtænkes at gå og hvor lang tid udlandsopholdet planlægges at vare. Ifølge en international humanitær organisation (1) var det oplagt, at ansøgeren blev spurgt herom. Hvorvidt oplysningerne efterfølgende blev registreret, var kilden uvidende om.

En lokal ansat hos en international humanitær organisation (2) oplyste, at der gælder særlige regler for irakiske kvinder, der søger om udrejsetilladelse. Ingen irakisk kvinde, der ikke har opholdstilladelse i et andet land, må udrejse af Irak uden at være eskorteret af sin ægtefælle eller anden mandlig slægtning. Det betyder, at der i forbindelse med indleveringen af ansøgningen om udrejsetilladelse, ligeledes skal indleveres en ansøgning fra den mandlige eskorte. Der skal ligeledes betales 400.000 dinarer for den mandlige eskortes udrejsevisum. Den pågældende medarbejder havde derfor søgt og fået opholdstilladelse i Dubai, samtidigt med at hun fortsat arbejdede i Bagdad. Ved at fremvise opholdstilladelsen fra Dubai på pasdirektoratets kontor, undgik hun kravet om mandlig eskorte under udlandsopholdet. Angiveligt bliver den mandlige ledsager holdt ansvarlig for kvindens tilbagevenden. Mandlige irakiske statsborgere skal have aftjent værnepligten, før de kan få udrejsetilladelse udstedes.

Samme kilde oplyste supplerende, at udrejsetilladelsen var et stykke papir, der blev sat fast i passet med en hæfteklamme.

En vestlig diplomatisk repræsentation (1) og en international humanitær organisation (4) oplyste, at det kunne virke tilfældigt, til hvem myndighederne udstedte udrejsetilladelse. Det var svært for udenforstående at gennemskue, hvorfor nogle fik udstedt udrejsetilladelse, medens andre fik afslag. Det var ofte nødvendigt at betale bestikkelse for at få udstedt udrejsetilladelse, også selvom man ikke havde noget udestående med myndighederne.

De adspurgte kilder oplyste samstemmende, at korruptionen er meget udbredt i Irak. Det er således helt almindeligt at betale bestikkelse til offentlige ansatte i forbindelse med modtagelsen af tjenesteydelser. En FN-organisation i Amman, der arbejder med flygtninge, oplyste supplerende, at det kunne tage op til 12 måneder at få udstedt pas i Irak. Betalte man bestikkelse kunne ekspeditionstiden begrænses væsentligt. Det samme var tilfældet i forbindelse med hospitalsindlæggelse, ansøgning om byggetilladelse etc. Samme organisation anså det for muligt at få udstedt pas og udrejsetilladelse, selvom man havde et udestående med myndighederne. Man havde tillige kendskab til, at en irakisk militærlæge mod bestikkelse havde fået ændret sin stillingsbetegnelse, hvorefter der kunne udstedes pas og udrejsetilladelse. En humanitær organisation (2) og 2 vestlige diplomatiske repræsentationer (3+5) anså det for usandsynligt, omend ikke helt umuligt, at personer med et alvorligt modsætningsforhold til myndigheder vil søge om pas og udrejsetilladelse. I givet fald måtte bestikkelsesbeløbet være højt, idet de involverede embedsmænd risikerede alvorlige repressalier, såfremt det blev afsløret, at de havde udstedt pas til eftersøgte personer. En international humanitær organisation (5) tilføjede, at de pågældende i så tilfælde måtte have en høj position i pasdirektoratet.

En international humanitær organisation (4) oplyste, at det forekom væsentligt lettere at opnå udrejsetilladelse i dag end tidligere. En FN-organisation i Amman, der arbejder med flygtninge, tilføjede hertil, at forklaringen kunne være, at de irakiske myndigheder ønskede at lægge pres på de europæiske regeringer med et stort antal irakere, der søgte asyl. En anden forklaring kunne være, at en stigning i udrejsetallet kunne nedbringe antallet af personer, der modtog rationer og derved lette presset på den humanitære situation i Irak. Dertil kom ifølge kilden, at eksilirakere normalt sender penge hjem til den tilbageblevne familie, hvilket forbedrede den alvorlige mangel på konvertibel valuta i Irak.

5. Ud- og indrejse af Irak

Chefen for den irakiske paskontrol på grænseovergangen mellem Syrien og Irak oplyste, at omkring 30 procent af de personer, der indrejser i (det myndighedskontrollerede) Irak vestfra anvender denne grænseovergang. Resten anvender grænseovergangen mellem Jordan og Irak. Irakere, der er legitimeret med et udenlandsk rejsedokument må forinden indrejsen i Irak have fået udstedt visum på en af de irakiske diplomatiske repræsentationer i udlandet. Det irakiske paspoliti kontrollerede dagligt irakere, der indrejste via Syrien legitimeret med udenlandske rejsedokumenter. Der var typisk tale om amerikanske, canadiske, tyske og skandinaviske rejsedokumenter. Det var ifølge chefen for grænsekontrollen helt normalt, at irakere med udenlandske rejsedokumenter vender tilbage til Irak for at holde ferie, besøge familie, gøre forretninger etc. Ved indrejsen skal den rejsende udfylde en entry-exit blanket, hvor personlige data, pasnummer, visanummer, besøgsadresse og besøgets formål skal anføres. Indrejsestationen beholder den ene halvdel af blanketten. Den anden halvdel skal afleveres ved udrejsen.

En vestlig diplomatisk repræsentation (3) oplyste, at irakere fra den centrale og sydlige del af Irak, der var kommet i et modsætningsforhold til myndighederne, ville udrejse til Iran, fordi det er mindre risikabelt at krydse grænsen til Iran illegalt end tilsvarende til Syrien og Jordan. En vestlig diplomatisk repræsentation (2) oplyste, at irakere, der af forskellige årsager ønskede at forlade det myndighedskontrollerede Irak illegalt, ville udrejse via de kurdiske provinser i nord. Den omfattende grænsekontrol ved overgangsstederne til Jordan og Syrien, hvor flere myndighedspersoner var involveret, og hvor der blev anvendt computerregistreringer over personer med udrejseforbud, gjorde det mindre sandsynligt, at man kunne bestikke sig igennem kontrollen. En international humanitær organisation (1) oplyste, at det var muligt at bestikke grænsekontrollen ved overgangene til Syrien og Jordan til at tillade udrejse. En FN-organisation i Amman, der arbejder med flygtninge, oplyste, at den irakiske grænsekontrol var mindre strikt i dag end tidligere, måske fordi myndighederne kan se en fordel i, at en del irakere forlader landet. Organisationen rettede henvendelse til den jordanske grænsekontrol i de tilfælde, hvor en irakisk asylansøger anførte at være udrejst illegalt. De jordanske myndigheder kunne herefter oplyse, hvorvidt den pågældende var legalt indrejst i Jordan, legitimeret med ægte irakisk nationalitetspas. Det var muligt at udrejse på forfalskede dokumenter til Jordan, ligesom bestikkelse af grænsekontrolpersonalet var en mulighed. En vestlig diplomatisk repræsentation (1) oplyste, at det ikke var muligt at bestikke grænsekontrollen til Jordan og Syrien til at tillade udrejse, hvis man ikke var i besiddelse af pas og udrejsetilladelse. Det var muligt i Bagdad at købe alle slags forfalskede dokumenter. Hvorvidt det var muligt at udrejse på et forfalsket pas og en forfalsket udrejsetilladelse, havde repræsentationen ingen oplysninger om. En international humanitær organisation (5) oplyste, at almindelige irakere ikke ville have råd til den store bestikkelse, det i givet fald ville være nødvendigt at betale grænsekontrollen for at få lov til at udrejse uden gyldigt pas og udrejsetilladelse.

For så vidt angår eventuelle sanktioner overfor irakiske statsborgere, der er udrejst **legalt** af Irak for efterfølgende at indrejse i Irak legitimeret med enten irakisk pas eller udenlandske rejsedokumenter

oplyste en international humanitær organisation (1), at man ikke havde oplysninger, der tydede på, at de irakere, der blev tvangsmæssigt tilbagesendt til Irak efter at være blevet meddelt afslag på asyl i Jordan, blev forfulgt ved tilbagevenden til Irak. Organisationen havde ikke kunne finde en differentiering i de irakiske myndigheders behandling af irakiske asylansøgere, der vendte tilbage til Irak fra henholdsvis Jordan og fra Europa/Amerika. De irakiske statsborgere, der vendte hjem efter en asylansøgning i Europa, kunne være medlemmer af en af de irakiske sikkerhedstjenester, eller simpelthen "nut cases", det vil sige personer, der tager chancen. Det var imidlertid svært at sige noget generelt om de irakiske myndigheders reaktionsmønster, hvorfor der måtte foretages en individuel vurdering i hver enkelt sag. Det var umuligt at give nogen garanti for de irakiske myndigheders opførsel, der forekom noget arbitrær. Det var ikke muligt generelt at udelukke, at en tidligere asylansøger kunne pådrage sig myndighedernes vrede. Hvis den hjemvendte iraker havde forladt Irak på grund af oppositionelle aktiviteter eller havde været involveret i sådanne aktiviteter udenfor Irak, ville de irakiske myndigheder med sikkerhed reagere med repressalier. Alle irakiske diplomatiske repræsentationer var blevet instrueret om at lette tilbagerejsen for irakere, der måtte ønske at vende hjem. Omkring 3.900 irakere, der i længere tid havde opholdt sig i Iran, var ved hjælp af organisationen vendt tilbage i 1999 og 2000. Man havde ikke kunnet få en aftale i stand med de irakiske myndigheder om at monitorere irakernes reintegration i det irakiske samfund, og kunne derfor ikke udtale sig med sikkerhed om situationen for de hjemvendte irakere. Man havde imidlertid ikke indtil videre modtaget oplysninger om, at de pågældende var blevet forfulgt eller systematisk diskrimineret.

En international humanitær organisation (2) oplyste, at irakiske statsborgere, der var udrejst legalt af Irak, ikke ved en tilbagevenden til Irak ville have problemer med myndighederne på grund af udlandsopholdets længde eller destination. Organisationen havde flere lokale medarbejdere, der regelmæssigt rejste til vestlige lande for at besøge familiemedlemmer, få lægebehandling og lignende. Medarbejderne kunne rutinemæssigt blive udspurgt af myndighederne ved tilbagekomsten, men ingen var blevet forfulgt eller chikaneret på grund af udlandsopholdet. En lokal ansat hos organisationen oplyste supplerende, at hun 2 gange havde været på udlandsrejse. Den ene gang ledsaget af en bror, den anden af en onkel. Hverken hun eller ledsagerne var blevet udspurgt/afhørt af myndighederne ved tilbagekomsten. Hun havde familie i Danmark og ønskede at besøge landet, såfremt hun kunne få dansk visum.

En international humanitær organisation (3) oplyste, at man ikke havde oplysninger om de irakiske myndigheders reaktionsmønster overfor irakere, der vendte hjem efter legalt at have forladt landet.

En international humanitær organisation (4) oplyste, at irakiske statsborgere, der var udrejst legalt af Irak ikke ved en tilbagevenden til Irak ville have problemer med myndighederne på grund af opholdets længde eller destination. Man måtte dog forvente at blive afhørt om udlandsopholdet, herunder om formålet med rejsen. Myndighederne har i dag større forståelse for, at irakere rejser til udlandet og søger opholdstilladelse. For så vidt udreisen skyldtes de ringe økonomiske forhold i Irak, som de irakiske myndigheder tilskriver sanktionspolitikken, ville en eventuel asylansøgning indgivet i besøgslandet ikke ændre de irakiske myndigheders reaktionsmønster overfor den tilbagevendende person.

En international humanitær organisation (5) oplyste, at lokale medarbejdere regelmæssigt besøgte organisationens træningscenter i Jordan. De havde ingen problemer med myndighederne ved tilbagekomsten til Irak. Andre lokale medarbejdere havde været på familiebesøg i flere uger i Rom, London og Bangkok og havde ikke haft problemer med myndighederne efter tilbagekomsten til Irak. Man havde kendskab til en anden irakisk statsborger, der havde opholdt sig 2 måneder i Schweiz. Han var vendt tilbage til Irak uden at blive forfulgt eller chikaneret af myndighederne. Han var dog blevet udspurgt om formålet med udlandsopholdet.

En international humanitær organisation (6) oplyste, at irakere, der legalt havde forladt Irak, ikke ville få problemer med myndighederne ved tilbagekomsten til Irak på grund af udlandsopholdet. Det var også tilfældet, såfremt den pågældende havde søgt asyl i besøgslandet. De irakiske myndigheder vidste, at ansøgning om asyl var et middel til at opnå opholdstilladelse og ikke nødvendigvis indikerede, at den pågældende var aktiv indenfor oppositionspolitik. En afhøring om udlandsopholdet måtte den tilbagevendte imidlertid nok forvente.

En international humanitær organisation (7) oplyste, at man havde kendskab til 2 irakere, der havde flygtningestatus i Danmark, og som i 1999-2000 havde holdt "barselsorlov" i Irak. Organisationen havde også kendskab til andre irakere, der legitimeret med skandinaviske og tyske fremmedpas, indrejste i Irak for at indgå ægteskab, besøge familie, gøre forretninger etc. Man havde endeligt kendskab til en iraker, der havde flygtningestatus i New Zealand og som regelmæssigt rejste ind- og ud af Irak uden at få problemer med myndighederne. Da de irakiske myndigheder ved at udstede pas og udrejsetilladelse havde indikeret, at man ikke havde noget udestående med de udrejsende, ville de pågældende, selv om de havde søgt asyl i opholdslandet, ikke få problemer med myndighederne ved tilbagekomsten. Det var organisationens opfattelse, at alene hvis de pågældende under opholdet i udlandet havde engageret sig i oppositionel politisk virksomhed, kunne de forvente forfølgelse ved tilbagekomsten. Organisationen havde endeligt i nogle tilfælde havde bemærket sig, at der i Bagdad kørte irakere rundt i biler med vesteuropæiske nummerplader.

En FN-organisation i Amman, der arbejder med flygtninge, oplyste, at man ugentligt modtog omkring 60 asylansøgninger fra irakiske statsborgere. På årsbasis blev 12-15 procent af disse meddelt status, resten fik afslag. De irakere, som fik afslag på deres asylansøgning, risikerede at blive tvangsmæssigt tilbagesendt til Irak af de jordanske myndigheder. Det vil sige, at organisationen ved asylvurderingen var bekendt med, at de irakere, der fik afslag, risikerede blive udsendt til Irak, med mindre de frivilligt udrejste. Man havde ikke kendskab til, at de irakere, der havde søgt asyl og efterfølgende var blevet tvangsmæssigt returneret fra Jordan, blev forfulgt af de irakiske myndigheder. Man modtog regelmæssigt asylansøgninger fra gengangere, det vil sige irakere, der tidligere havde søgt asyl og som var blevet tvangsmæssigt tilbagesendt. Man havde ikke kendskab til, at de irakiske myndigheder skulle forholde sig anderledes overfor irakere, der havde søgt asyl i Europa og som efter et afslag var vendt tilbage til Irak. Den mest almindelige begrundelse for at søge om asyl var relateret til den anstrengte humanitære situation i Irak, herunder især de manglende fremtidsudsigter, manglende lægelig ekspertise/medicin ved alvorlige sygdomme og lignende. Man havde i den seneste tid set eksempler på, at irakere, der havde fået afslag på asyl, søgte at skabe et (sur place) grundlag for en ny asylansøgning, ved at udføre aktiviteter for oppositionsgrupper, f.eks. ved at skrive regimekritiske artikler i oppositionsblade og

lignende i Amman. Organisationen meddelte alligevel afslag til de pågældende, når det var godtgjort, at aktiviteterne havde til formål at opnå asyl.

En vestlig diplomatisk repræsentation (1) oplyste, at man havde kendskab til, at mange irakere med dobbelt statsborgerskab regelmæssigt besøgte Irak. Det skabte undertiden problemer for repræsentationen, når de pågældende f.eks. indrejste i Irak legitimeret med et irakisk nationalitetspas og forsøgte at udrejse på et udenlandsk pas eller vice versa. Irakere, der havde søgt asyl og været politisk aktive i repræsentationens hjemland, ville ved retur have alvorlige problemer og risikerede at blive tortureret. Var der alene indgivet asylansøgning, men ikke udøvet politisk virksomhed, ville der normalt ikke opstå problemer. De pågældende måtte imidlertid påregne at blive udspurgt om udlandsopholdet. 300-400 irakere med rejsedokumenter udstedt af repræsentationens hjemland besøgte årligt Irak.

En vestlig diplomatisk repræsentation (2) oplyste, at man havde konkret kendskab til en iraker, der legitimeret med hollandske rejsedokumenter var vendt tilbage til Irak uden at få problemer med de irakiske myndigheder på grund af opholdet i Holland. Under normale omstændigheder ville irakere, der legalt havde forladt Irak, kunne returnere til Irak uden at få problemer med myndighederne. Det gjaldt også, hvis de pågældende var legitimeret med udenlandske rejsedokumenter. Den seneste sag, repræsentationen havde kendskab til, hvor en irakisk statsborger var blevet forfulgt af de irakiske myndigheder udelukkende på grund af et udlandsophold, var fra 1992. Kilden tilføjede, at man anså det for muligt, at tilbagevendende irakere, der havde været involveret i oppositionelle aktiviteter i udlandet, kunne udsættes for hårdhændet forfølgelse ved tilbagekomsten.

En vestlig diplomatisk repræsentation (3) oplyste, at så vidt man var bekendt, eksisterede der intet cirkulære, dekret eller lovparagraf, der kriminaliserede et ophold eller en asylansøgning i udlandet. Det var imidlertid ikke altid tilfældet, at irakisk lovgivning, dekret og cirkulærer blev offentliggjort. En iraker, der havde forladt Irak legalt ville ikke møde repressalier ved en tilbagevenden til Irak. Heller ikke hvis den pågældende havde søgt asyl. I tilfælde af oppositionel politisk aktivitet i udlandet ville den pågældende få problemer ved tilbagekomsten. Repræsentationen havde kendskab til flere sager, hvor irakere med rejsedokumenter udstedt af repræsentations hjemland, var indrejst og havde taget ophold i Irak. Man havde ikke modtaget oplysninger om, at de pågældende skulle have problemer med myndighederne på grund af asylansøgningen og udlandsopholdet. Irakere, der vendte hjem efter et ophold i Europa, måtte forvente at blive udspurgt om udlandsopholdet.

En vestlig diplomatisk repræsentation (4) oplyste, at man ikke havde informationer, der indikerede, at irakiske statsborgere blev forfulgt eller chikaneret af myndighederne, fordi de i en periode havde opholdt sig i Europa. Lokalt ansatte på ambassaden rejste regelmæssigt til Europa på familiebesøg og lignende og blev ikke udsat for repressalier ved tilbagekomsten. Repræsentationen havde udstedt visa til en del irakiske statsborgere, der rejste til Europa for at gøre forretninger. Man havde aldrig hørt, at pågældende forretningsmænd skulle være blevet chikaneret eller forfulgt ved tilbagekomsten til Irak på grund af opholdet i et europæisk land.

En vestlig diplomatisk repræsentation (5) oplyste, at lokalt ansatte regelmæssigt rejste til europæiske lande for at besøge familie, gøre forretninger og lignende. Man var ikke vidende om, at

de pågældende var blevet udsat for chikane eller forfølgelse efter tilbagekomsten til Irak. Man var af et europæisk forsikringsselskab blevet bedt om at undersøge en sag om mulig forsikringssvindel, idet en irakisk statsborger, der havde asyl i det pågældende europæiske land, havde besøgt Irak og under opholdet angiveligt haft udgifter til en hospitalsindlæggelse. Det var ifølge repræsentationen helt almindeligt, at irakere med europæiske rejsedokumenter vendte tilbage til Irak for at gøre forskellige forretninger.

Direktøren for det irakiske udenrigsministeriums juridiske tjeneste oplyste, at man var bekendt med, at en stor del af de irakere, der i de seneste år er rejst til bl.a. Europa, søger asyl. Han anså sanktionspolitikken som værende årsag til de mange irakeres udrejse og udtrykte forståelse herfor. At det kunne være nødvendigt at søge asyl for at sikre sig et opholdsgrundlag, anså han for at være en formalitet, da den reelle årsag var den anstrengte humanitære situation i Irak.

6. Familieretdokumenter til brug for familiesammenføringssager

Direktøren for det irakiske udenrigsministeriums juridiske afdeling oplyste, at den danske ambassade i Damaskus kunne aflevere en liste over de forskellige dokumenttyper, Udlændingestyrelsen havde brug for, til den irakiske interessesektion samme steds. Det irakiske udenrigsministeriums ville herefter påse, at der blev udleveret annullerede eksemplarer af samtlige dokumenter.

Udlændingestyrelsen har herefter anmodet den danske ambassade i Damaskus om via den irakiske interessesektion at fremskaffe følgende dokumenttyper:

- Ægteskabskontrakter (marriage contracts)
- Vielsesattester (marriage certificates)
- Registreringsstempler (paper stamps and similar register stamps) fra Personal Status courts/Sharia courts
- Skilsmisseattester (divorce certificate)
- Forældremyndighedsoverdragelseserklæringer (transfer of custody)

